

Kmetski prijatelj.

Der Bauernfreund.

Izhaja vsako drugo in četrto nedeljo v mesecu, in košta s poštnino vred za celo leto 1 gl. 50 krajcarjev, za pol leta 80 krajcarjev.

Denar za naročilo kmetskega prijatelja prosimo pošiljati v gosposke ulice številka (Herrengasse Nr. 6.)

Bokopisi se nazaj ne pošiljajo, nefrankovska pisma se ne sprejemajo.

Za označila se plača za navadno versto 8 kr.

(Herrengasse Nr. 6.)

Novi davki in njihova veljava pri gruntnih posestnikih.

V zadnem listu našega časnika smo prineali našim bralcem kratek sestavek novih davkov, danes pa hočemo govoriti še nekoliko o njih. Vsakemu more znano biti, da davke plačevati mora tisti, kateri jih plačati more, brez da bi mu narejali davki občutljivo škodo. Bogatin naj plačuje davke v ednaki razmeri, kakor tisti, ki imajo malo premoženja. V tem oziru pa novi davki hirajo. Če bi bogatini v razmeri premoženja morali plačevati toliko davka, da bi smeli majati glavo s tako pravično nevoljo, kakor kmet, bi se naše derjavno gospodarstvo spravilo v kratkem v red. Ker pa ni želeli, da bi davki grenili in težili življenje, naj bi se polajšali davki kmetskemu stanu, ki je s davki preveč obložen, naj se prevelika butara navali na premožne ljudi, naj se tirja plača v pravični razmeri, in gotovo ne bo nikdo šel s pravično nevoljo v davkarstvo.

V tem so vai pametni ljudje že davno edini, da je davkom narvedja napaka, če jih tisti more naložiti drugemu, ki bi jih moral sam plačati. Že naša stara dohodnina (davki od dohodkov) imela je to napako, ker znano je, da posejvalci niso zahtevali samo obresti od intabuliranih dolgov temveč so si tudi pogodili od dolžnika, da jim mora plačevati dohodnino. Tako je bil posejvalec prost dohodnino, kotemu je bilo odločeno plačevati jo, in dolžnik toraj vedidel revež, moral je plačevati dvojne davke.

Misliti bi bilo, da bi se moralo gledati posebno na to neprilličnost, če se hočejo, ali morajo vpeljati novi davki; pa žalbog pri novih davkih

Die neuen Steuern und ihre Wirkung auf die Grundbesitzer.

Wir haben in unserer letzten Nummer eine Zusammenstellung der neuen Steuern mitgetheilt, und wollen diese heute einer kleinen Besprechung unterziehen. Wir schiden es als selbstverständlich voraus, daß vor allem jene Leute Steuern zahlen sollen, die sie zahlen können, ohne daß sie durch diese Zahlung empfindlich geschädigt werden. Der Reiche soll im gleichen Verhältnisse besteuert werden wie der Minderbemittelte. Da liegt der Pudels Kern: wenn der Vermögende so hoch besteuert werden würde, daß er mit demselben gerechten Unmuth die Kopf darüber schütteln würde, wie der Bauer, dann — hätten wir sehr bald Ordnung im Staatshaushalte. Weil man aber Niemand wünschen kann, daß ihm die Steuern das Leben schwer und sauer machen, so entlastet man den mit Steuer überbürdeten Bauernstand und wälgt die Ueberbürde auf die vermögenden Leute, man stelle ein richtiges Verhältniß im Zahlen her, und dann wird gar niemand mit gerechten Unmuth in's Steueramt gehen.

Darüber sind die vernünftigen Leute einig, daß der größte Fehler, welchen eine Steuer haben kann, der ist, wenn derjenige, welcher diese Steuer zahlen sollte, dieselbe auf einen anderen zur Zahlung übertragen kann. Schon unsere alte Einkommensteuer befaß diesen Fehler, denn es ist ja bekannt, daß z. B. die Geldverleiher nicht nur die Zinsen verlangten, sondern sich auch die Bezahlung der Einkommensteuer bei itabulirten Forderungen vom Schuldner ausbedungen. So war der Geldverleiher, dem die Einkommensteuer zugedacht war, steuerfrei, und der Schuldner — also meistens der ärmere Mann — doppelt besteuert.

Man sollte nun meinen, daß, wenn man schon neue Steuern schaffen will oder zu müssen glaubt, doch hauptsächlich auf diesen großen Uebelstand Bedacht genommen werden müßte — leider aber scheint uns daß bei den neuen Steuern nicht der Fall zu

se to ne vidi, zdi se nam, da so se te neprelinosti že le shujšale.

Posebno rentni davek je, kteroga vočidel ne bodo plačevali upniki, ali rentni posestniki, temveč tisti, ki so prisiljeni izposojevati si denarja od bogatinov, in iako se naloži z rentnim davkom hišnim in gruntnim posestnikom, ki plačujejo že tako nar višje davke, še novo težko breme.

Paragraf 12 rentne postave sicer pravi, da pogodna prelozba rentnega davka na dolžnika nima veljave; pa upnik se bo že znal pomagati, tirjal bo toliko višje obresti, kolikor mora plačati rentnega davka.

Vlada pravi, da bodo zadeli ti štirje novi davki le tiste, ki imajo veliko denarja na kupu. Ta misel je sicer prav lepa, ali ne resnična, ker v resnici se bo godilo ti miali ravno nasprotno. Davkov ne bodo čutili tisti, ki strišejo z mirno vestjo kupone od obligacij, ali čigar delo je tirjati obresti od dolžnikov, temveč tisti ki si morajo priboriti v potu svojega obraza svoje vočidel alabo življenje od pišle in slabe zemlje, ki jo imajo, ali pa rokodelci in obertniki, z eno besedo: kmetaki in sredno premožni stan. Ta dva stanova občutila bota nove davke prva in nar hujše.

Nobeden vsaj ne bo tordil, da davki od personalnih dohodkov terdo zadenejo velike kapitaliste. Tako se predpisuje velikimu bogatinu, ki ima letnega dohodka 36.000 goldinarjev samo 500 goldinarjev personalne ali osebne dohodnine, gruntni posestnik pa, ki ima le deseti del onega dohodka, toraj 3600 goldinarjev, mora plačati ravno toliko in zraven še deželne, okrajne, in srenake naklade. Ali drugi primer. Če ima vboga vdova, ktera ima nekoliko otrok na leto 300 goldinarjev mirovine (penziona), mora plačati 15 goldinarjev rentnega davka in 2 goldinarja 10 krajcarjev dohodnine skupaj toraj 17 goldinarjev 10 kr. na leto, kapitalist pak, ki ima na leto 8 krat toliko obresti od svojega kapitala, toraj naznani prostovoljno 2300 gold. dohodkov plača 15 goldinarjev in 60 krajcarjev osebne dohodnine! Ali je to prava razmera?! Toliko o sredno premožnem stanu.

Kako bodo tlačili novi davki pa mologa gruntnega posestnika, se vidi iz tega, da bodo morali plačevati kmetje zraven starih davkov še obertniške davke in osebno dohodnino! Kdor nima opraviiti po sими pri svojem gospodarstvu, in s svojimi konji ali volovi tovari, ali ima domačo obertnijo n. pr. dela grablje, vile različne ročaje

sein, ja, wir glauben sogar, daß diese alten Uebelstände jetzt noch verschlimmert werden.

Besonders ist es die Rentensteuer, welche in den allermeisten Fällen nicht von dem Gläubiger oder Rentenbesitzer, sondern beinahe nur von jenen bezahlt werden wird, welche gezungen sind, sich von den Geldbesitzern Geld auszuliehen, durch die Rentensteuer wird daher dem ohnedies am höchsten besteuerten Grund- oder Häuserbesitzer eine neue drückende Last auferlegt.

Freilich sagt § 12 des Rentengesetzes, daß eine vertragsmäßige Uebertragung der Rentensteuer auf den Schuldner nicht gültig ist — aber der Gläubiger wird sich ganz einfach zu helfen wissen: er wird den Zinsfuß um den Betrag der Rentensteuer erhöhen — also wird der Schuldner doch eigentlich dieselbe zu bezahlen haben. Die 4 neuen Steuern sollen, wie die Regierung sagt, hauptsächlich diejenigen Leute treffen, die im Besitze von Geldcapitalien sind. Das ist recht schön und löblich gedacht, aber in Wirklichkeit wird gerade das Gegentheil eintreten, und nicht der, der sich in Seelenruhe die Coupons von den Obligationen abschneidet oder dessen Arbeit darinnen besteht, von seinen Schuldnern die Zinseffen einzutreiben, die Steuern empfinden, sondern der, der im Schweiße seines Angesichtes dem oft fargen Boden seinen schlechten Lebensunterhalt abringt, und den, der ein Handwerk oder Gewerbe treibt, kurz den Bauern- und den Mittelstand — diese beiden werden die neuen Steuern zuerst und am empfindlichsten spüren. Es wird doch wohl Niemand behaupten wollen, daß die Personal-Einkommensteuer der Geldkapitalisten trifft. Wenn z. B. einem Geldmanne, der das großartige Jahreseinkommen von 36.000 fl. besitzt nur 500 fl. an Personaleinkommensteuer zur Zahlung vorgeschrieben werden, während ein Grundbesitzer, der von seinem Besitze nur den zehnten Theil obiger Summe also 3600 fl. in Summa summarum einnimmt, abgesehen von den Landes-, Bezirks- und Gemeindeumlagen, gerade soviel Steuern zahlen muß wie jener erstere — große Kapitalist? — oder ein anderer Fall: wenn eine arme Witwe mit einigen Kindern eine Pension von jährlich 300 fl. genießt, so muß sie 15 fl. Rentensteuer und 2 fl. 10 kr. Einkommensteuer, zusammen somit 17 fl. 10 kr. jährlich an Steuern entrichten, — ein Kapitalist, der jährlich den ungefähr 8mal so großen Betrag an Zinsen von seinen Kapitalien — 2300 fl. — an geben will zahlt nur 15 fl. 60 kr. an Personal-Einkommensteuer!! Ist das ein richtiges Verhältnis? — Das sei vom Mittelstande gesagt, wie drückend die neuen Steuern aber für den kleinen Grundbesitzer sein werden, erhellt daraus, daß die Bauern neben den alten Steuern nun auch noch die Erwerbsteuer und die Personal-Einkommensteuer zahlen sollen!

Wer im Winter, wo er in seiner Wirtschaft

(toporišča, grablišča i. t. d.) lopate za sneg kidati, metlje i. t. d. ali kdor tke kakor v Braslovškem Vitanjskem in drugih hribovskih krajih domače sukno in platno, moral bo plačati pridobitni davek, in sicer če se bo cenil njegov pridobitek 20 goldinarjev 7 goldinarjev in 50 krajcarjev; zato smo enih misli s tistimi nemško liberalnimi državnimi poslanci, ki hočejo samo davek od dohodkov rasteč v pravi razmeri brez drugih naklad. Tako bi se mogli naložiti pravični davki vsacemu državljanu. Novi rentni davek pa nima tega načelnega vodila, določi namreč prav plitek snutek za davke od 5 do 10 od sto. Tisti pa ki ima 300 goldinarjev dohodkov na leto plača v resnici veliko težje svojih 30 goldinarjev davka, kakor tisti, ki ima 3000 na leto svojih 300 goldinarjev, tisti pak, ki ima 30.000 dohodkov, svojega davka 3000 gold. še ne čuti, revček s 300 goldinarjev pa si mora svojih 30 goldinarjev za davek pristradati.

Da bi bil davek pravičen mora tisti, ki ima malo, plačati prav malo, kdor je sredno premožna naj plača več, in velik bogatin naj plača razumno svojemu premoženju prav veliko, po enem kopitu se tu ne sme meriti, če ne davki tlačijo zopet samo reveže, in bogatin jih ne občuti, bogatin se zopet obvaruje pred davki. Gruntni in hišni davek je povikšan, kavna in petrolejeva dača podražite revežu luč in vžitek, kterega ljubi čez vse; 75 milijonov pa hočejo darovati (senkati) Poljakom, šole in železnice se zidajo Čehom in Poljakom iz državnega denarja — novi davki pa tlačijo na novo druge državljane — in vsacega mora v resnici serce boleti, če to premiali.

Dobijo se pa ljudje, ki menda ne razumijo nič o novih davkih, pa vendar hočejo govoriti o njih, ter kmete preslepiti, da jih novi davki ne bodo obtežili. Tako beremo v časniku, ki zapeljava redno naš kmeteki stan: „Kmetov, ki bi imeli čistega dohodka čez 300 goldinarjev pri nas ni.“ To pa je čisto napčno. Pri računu čistega dohodka se odrajtajo samo davki, kar pa družina potrebuje za živež, za obleko in stanovanje to se prišteje, in mislamo po pravici, da je pri nas veliko kmetov, ktere stano svoja družina čez 300 goldinarjev; in če cenijo kmeta na 300 goldinarjev dohodka, mora že plačati nar nižji davek 2 goldinarja in 10 krajcarjev na leto.

Kakor smo že povedali, bili bi mi z vlado

weniger zu thun hat mit seinen Pferden oder Ochsen fuhrwerth, oder wer eine kleine Hausindustrie betreibt, z. B. Reden, Seugabeln, allerhand Stiele, Schneeschaufeln, Besen u. dgl. macht oder wer wie in der Pfaffberger, Weitensteiner oder anderen Gebirgsgegend z. B. Loden oder Hausleinwand erzeugt, wird nun die Erwerbssteuer zahlen müssen, die, wenn man den Ertrag aus dieser Arbeit auf 20 fl. schätzen wird — beiläufig 7 fl. 50 kr. jährlich beträgt! und da erklären wir uns nun mit jenen deutschliberalen Abgeordneten ganz einverstanden, die die Aufstellung einer nach dem Einkommen im richtigen Verhältnisse wachsenden Einkommensteuer als alleiniger Abgabe haben wollen. Diese bietet die Möglichkeit jeden Staatsbürger gerecht zu besteuern. Die neue Rentensteuer huldigt diesem Grundsätze nicht, sie legt nämlich nur einen ganz allgemeinen Steuerperzentfuß von 5 und 10% fest. Nun zählt aber Jemand der z. B. nur 300 fl. Einkommen hat die darauf entfallenden 30 fl. Steuer viel schwerer als ein Anderer, der bei 3000 fl. diesem Verhältnisse entsprechend nur 300 fl. zu bezahlen hätte — und der der 30.000 fl. Einkommen hat — der wird 3000 fl. jedenfalls spielend entbehren können, während sich der 300 fl. Mann die 30 fl. vom Rande absparen kann. Wenn die Steuer gerecht sein soll so muß der, der wenig hat wenig — der Wohlhabende mehr und der Reiche sehr reichlich zahlen; nach einem Maße laßt sich da nicht messen, sonst kommt aus der ganzen Geschichte wieder ein Schuß des Reichthums heraus.

Grund- und Gebäudesteuer sind höher geworden, der Petroleum- und Caffeezoll verteuert dem armen Manne das Licht und eines der wenigen Genußmittel, an dem er hängt, 75 Millionen will man den Polen schenken — Schulen und Eisenbahnen werden aus Staatsmitteln für Tschechen und Polen gebaut — die neuen Steuern werden eine neue Belastung sein — es thut uns das Herz wehe, wenn wir bedenken: es giebt Leute, die von den neuen Steuern nichts verstehen, und sich doch gebrängt fühlen, davon etwas zu reden, und hauptsächlich die Bauern glauben machen, daß die neuen Steuern ihnen nicht viel anhaben werden. So lesen wir in einer Zeitung, welche sich ziemlich stark mit der Verführung unseres Bauernstandes befaßt: „Bauern die einen Reinertrag von 300 fl. aufzuweisen haben gibt es bei uns so gut wie keine.“

Das ist nun ganz falsch. Bei der Berechnung des Reinertrages wird nur die Steuer abgerechnet, was die Bauernfamilie an Nahrung, Kleidung und Wohnung braucht kommt dazu, und da wird es wohl ziemlich viel Bauern geben, welchen das Leben ihrer Familie 300 fl. kostet. — Wird der Bauer auf 300 fl. eingeschätzt, dann zahlt er bereits die Steuer. Das niederste Ausmaß ist 2 fl. 10 kr. Wir sind, wie wir schon sagten, mit der Regierung

enih misel, če bi imela namen, davke nalagati tistim stanovom, kateri so se do sedaj odtegnili plačevanju davka, — to pa se doseže samo tedaj, če se napravi pri plačevanju davkov tista ednaka razmera, katero smo omenili od začetka.

Ljudska učilnica je vir prave omike.

Nasprotna izjava „Gospodarjevi“ pedagogiki, št. 4, 5 in 6. Zapisal skrušen učitelj in avstrijski vojak pametnim starišem in neodvisnim kmetom v poduk.

II.

Lep jesenski dan je. Žarki zlatoga solca ljubavo krasijo dol in dobravo, kjer se na travnih biljkah zibljejo srebernosivite kapljice obilne rose. Tukaj poje v sredi pasoce se čredice pastarica pastirsko pesen, se vé da že nekoliko tibotno; kajti hladna sapica raznaša v okolici uvenelo ramenobledo listje drošes — in še nekoliko dni — spremlil bode se božji stolec v naravi v sneženomerzlo ledovje. — Dasi je delavnik, vendar le hiti mnogo ljudstva proti farni cerkvi, kamur je ravnoker odvrabil donedi glas zvonov k molitvi pobožne farane. Tu pelje mamica hčerko za roko — in tam zdihuje o palici za nješnim ljubčekom se solznimi očmi sivolasa babica spremlja ga v novo domovje; kajti danes je pomenljiv dan — začetek šolskega leta. V hiši božji zbrala se je vaa domača mladina; tu poje, moli in prosi z mašnikom in učiteljem vred Večnega za dar modrosti, učenosti in straha božjega. Po svetem opravilu gre versta otrok v svetišče domače šole, kjer posede pripravljene prostore ter mirno čaka zašljenega poduka. — Tu sem zahajala bode mladež leto in dan — in v teh blagoslovljenih prostorih učila se bode spoznavati ljubega Očeta v nebesih; hvaliti stvarnika, ki z neskončno usmiljenostjo vlada vesoljni svet. Tu ocepili se bodo otrokom izgledi nrapnopožnega življenja, ki kinča nedol na lica — in po tej poti naj bi vsi krepostno hodili, dokler nas ne zagerne tiha gomila. Tukaj nagovori učitelj pervenca z ljubeznivo sladko besedico mile matere — in tu popravil se bode pomanjkljiv slovenski izraz tako dolgo, dokler se ne uterdi most od domačega do književnega jezika. V leposlovnih in znanstvenih naših berilih nahaja se dovolj gradiva za olikanje materinščine; le vestno ga uporabljajmo; koristil bode pozneje odraslim; kajti brali bodo umerno vse, kar je pisano za prosto ljudstvo slovensko; če prav „Gospodarjeve“ učenosti in resnice „Kmetakega prijatelja.“ — V teh blaženih prostorih verstile bode se pa tudi spise vaje; tu sestavljajo se iz pismenk besede, iz besed stavki — in tako se lehkoma gladi pot do proste izjave lastnih misli po spisovnih pravilih, da bodo bodoči gospodarji in hišne matere zmoini zapisati potrebne spise, katere zahteva od vsacega človeka samostalno

einverstanden, wenn sie die Absicht hat jene Classen zur Besteuerung heranzuziehen, welche sich bis jetzt der Besteuerung entzogen haben — allein es wird dies nur dann erreicht werden können, wenn bei der Besteuerung das eingangs erwähnte gleiche Verhältniß im Zahlen hergestellt wird.

življenje. — In še ved! — Toda, o groza, o strah! — Ravno v tem svetišču vadili se bodo učenci spoznavati sosedni znanstveni jezik, kateremu naši sovražniki v duhu želé, da bi štirideset dni in štirideset noči zgolj žveplo nanj padalo in tako na vekov veke uničena bila beseda, ki je Slovincem, ko so še v zibelki spali, dramila zavest, um in pamet. — Pošten prostor mora v ljudski šoli odločen biti — nemškem jeziku, kateri se pa ne sme v glave „vbijati“, kakor nekteri „gospodje“ znajo; ne! — igraje se dotične vaje naj podajajo učečej se mladini, kojih se z veseljem rada poprime, brez da bi jo glava botela. — Da vas pa gospodje pervaki ne bode po nepotrebnem kurja polt zbog poduka v nemščini v naših ljudskih šolah obhajala, navediti hočem kratko pot teh povse potrebnih vaj. — V tretjem letu začnejo se prvotne spise in berilne vaje v drugem delnem jeziku po navodu izvrstne knjige Miklošičeve slovenskonemške „Začetnice“ brez mudljivega in brezkoristnega vezanja „Gospodarjevih“ otrob: „ich werde“ etc. Če otrok zašliš izraz Bog — Gott, dobtrotljiv — gütig, treba jo besedice svzati sé stavkovim vezilom ist — Gott ist gütig — in terdim, da jednak poduk zanimiva učenca in učitelja. Vsak vesten učitelj bode gotovo le tiste besedice v starkovo skladnje opietal, katere prosti jezik pozna in rabl. S praktičnimi pogovori in vezili se na tem metodičnem potu veliko opravi; a zlati čas se zapravi tam, kjer bi v prvačkem smislu učitelj „ubijal“ mladini nemščino — miza — Tisch. riba — Fisch, kaša — Brein — lustig sein. — To pravi se po prvačkaj afterpedagogiki zajce s kanoni streljati. — Če se mladina nauči v času šolskega obiskovanja povprek vsak dan le dve nemški besedi rabiti v stavku, pride na leto sé 46, tedni 552, v šestih pa 3312 besed — in toliko jih v navadnem govoru ne potrebujemo! — In če se otrok navadi izrekatj ter v govoru in pisavi pravilno rabiti povprek vsak dan p et slovenskih besedij, zna jih na leto 1380, v šestih letih pa 8280. — Jih li slovensko časnkarstvo in književost za prosto ljudstvo več rabi? — Ni to pravična „ravnopravnost“? Kako naj se vjema v poznejših šolskih letih nemščina sé slovenščino, o tem prihodnjik. Samo sovražnikom nemškega poduka ljuski šoli naj velja to-le: Imejte poterpljenje z nami, kakor ga imamo mi z vami, izpreobrnili ne bodete vi nas, in mi bi vas izpreobrčali zaostoj. Bog vam ohrani zdravje na duši in na telesu; dobro naj vam diši

in tekne jed in pijača; vsaj vas je mnogo! Radujte se svojega življenja — in kadar bodete zopet prav dobre pedagogične volje, zapojte s krepkim glasom, če tudi nekoliko z kosmatim gerlom: „Na tganjih tropine!“

(Konec sledi.)

Sebičnost slovenskih pervakov.

Večkrat morali smo že govoriti v prid kmetškega ljudstva o sebičnih namenih pervakov. Vselej nas veseli viditi, da smo zadelj v černo, če nam odgovarjajo naši protivniki ali direktno ali indirektno, za kmetaki stan ima kaj takega vedno veliko veljavo. In ce bi ne bili dosegli nič drugega, kakor da so dobili pervaki zapeljivci strah pred kmetikim ljudstvom, morali bi biti zadovoljni. In v resnici zadovoljni smo. Pred kratkem vila se je z veliko krivico obtežena vest po prahu, — ter pisala je o čednostih pervakov! Danes ne bomo odgovarjali na to, temveč naznanili vam bomo ljudski glas, kterega so obsuli pervaki z zasmehovanjem in sramoto, ko se je dal čuti. Take so te blage duše!

Ljudski glas!

Si za nas

Velik špas!

zasmehovali so pervaki časopisi v Ljubljani ishajoč list „Ljudski glas“, ki se poteguje za prid od pervakov zapeljanege tlačenega in zasmehovanega naroda na kranj kem. Saj se ve, da ljudski glas je špasa vreden tim pervakiim zapeljivcem. V ti slabi šali pa leži žalibog grozna resnica! Pa pustimo govoriti ljudski glas:

„Tako imamo tudi pri nas take „ljudske prijatelje“, ki hoté ljudstvu samo z jezikom pomagati, ko pa pride do dejanja, pokažejo se v svoji pravi sebični nator ter bi revežu precej vrat zavili, ko bi ga ne branile postave. Tako človekoljubje je ravno tako lažljivo in piškavo, kakor rodoljubje tistih narodno-liberalnih advokatov, ki mislijo, da imajo patent na rodoljubje, ob enem pa reveža sorodnjaka živeti ne pusté in ga tirajo iz tožbe v tožbo, iz kazni v kazen. Kako bo revež živel, če mu vse pomoške k življenji odvzemo ter s paragrafi usta zamašé?

Mnogo je tudi lažjnjih „domoljubov“, ki mislijo, Bog védi koliko so storili za domovino, če se v kako čitalnico vpišejo. Bogme, če pa potegne drug veter, se hitro zbrisejo in proglásé za ne-trainne ter o politiki nečejo nič ališati. Občno spoštovanje vživajo, pa ga ne zaslúžijo, kajti v težkih, viharnih časih se domovina nánje ne more zanašati, oni skrbé le za svoj šep in od tega skupna domovina nič njima, čeravno je domačinu prej privoščiti bogatstvo nego tuje. Vsaak tak bi moral pomisliti, da ima domovinske dolžnosti in da ni cel mož, ako te dolžnosti zanemarja.

Dokler je politično vreme lepo, ugodno, imajo

nekateri tam, kjer jih treba nij, prvo besedo, če se pa to zmradi, ostal bo narodnemu programu zvest le — kmet, in če z njegovo značajnostjo pridobimo kako zmago, oglašili se bodo pa zopet znani narodni „kadeti“ ter prevzeli komando čez nas!

Kedóř za ljudstvo kaj koristnega spiše, on je rodoljub v dejanji, kedóř pa sam nič ne spiše in druge le kritikuje, tak je rodoljub le po besedi, kajti on le podira ter mestu dobrih literarnih proizvodov malovažno osebo svojo na prestol postavlja.

Ce se za kako narodno reč mej mami pobira, ljudstvu pravijo: „Ti daj!“, namesto da bi ti matadorji — mislimo premožne — sami prvi segli v šep in po svojih močeh največ dali. In tako smo mi jedini narodí mej ostalimi v Evropi, ki na enkrat nabira doneske za dva, tri spomenike, „Narodni dom“ itd., pri vsem tem pa pregreša bela Ljubljana še dandanes spomenika kacega slavnega Kranjca, ko ima nasprotno — dva monumenta neumrlega generala Radeckega. Kje ste slovenski Štamppi!“

Tako govori časnik, ki v marsikterem oziru ni naših političnih misel, mi pa objavimo njegov glas kjer je v resnici glas naroda, kterega vodijo pervaki za nos. Mislite, da ni nar večja prederznost, če se upa pisati slovenak pervakš list:

Ljudski glas!

Je za nas

Velik špas!?!

Mi smo vam vedno pravili, da pervakom ljudski ali kmetaki glas, in njihove potrebe niso čisto nič drugega kakor: Velik špas! —

Dopisi.

Od Savija. Postni čas zapoveduje grešnemu svetu, naj se poboljša; a o pokori ni sluha ne duha — vse greši po stari šegi in veri. Tu nahajamo morije, tam tatvine in drugo zločinstvo; tu so razpertije, tam praške, homatije in dolgotrajne tožbe, ki imajo vse svoj izvirek v zavidljivosti in sovražtvu. Te dve pregehe imajo vsi stanovi, vsi narodi, se vé da tudi posamezni ljudje. Tako nahajam v nam protivnem svetohilnem listu „Grahov“ poduk v „hmeljarstvu“, iz katerega šviga isti peklenki ogenj na svobodnomislečé Slovence, ki nam sili meč v roko ter nas vleče in izvablja v boj. Kaj le misli Grah so svojo učenostjo o hmeljarstvu in njegovim uvodom? Jako se moti, ako meni, da nismo med vrticami zapazili ono strast, katera bode gospoda profesorja kot potovalnega učitelja globoko razžalila. Kdo tega veleučenege, občespoštovanega učitelja pozna, pritrđil mi bode, da nima nijedne strankarske misli; a zato si ne more kaj, ker slovensčine zmoežen ni. Ni to zločinstvo na napredek in kmetijsko blagostanje? Ni to nesramen napad na splošni razvoj narodnega gospodarstva? Le take

2. marca 1883 ob desetih popoldne, v Hartbergu
 3. marca 1883 ob desetih dopoldne, v Wildon-u
 5. marca 1883 ob desetih dopoldne, v Mureck-u
 5. marca 1883 ob štirih popoldne, v Mariboru
 6. marca 1883 ob devetih dopoldne, v Marenberg-u
 6. marca 1883 ob dvanajstih v poludne,
 v Ptuj 7. marca 1883 ob desetih dopoldne, v
 Ljutomiru 8. marca 1883 ob desetih dopoldne,
 v Celji 9. marca 1883 ob devetih dopoldne, v
 Sevnici 10. marca 1883 ob devetih dopoldne,
 v Liesen-i 12. marca 1883 ob devetih dopoldne,
 v Muravi 13. marca 1883 ob devetih dopoldne.

Konjerejem je v prid pripeljati k pregledovanji žrebce, ktere mislijo privatno rabiti za brejilo, da dobijo od komisije dovoljenje (licenciranje), ker se kasnuje raba ne licenciranega žrebca za brejilo; pri tem se mora pa še opomniti, da imajo dolžnost pripeljati k pregledovanji svoje žrebce, da dobijo v novo dovoljenje tudi tisti posestniki žrebcev, s kterimi se je sklenila pogodba, da morajo imeti čno ali več let žrebce, in dobijo za to podporo.

Gradec v februarju 1883.

C. K. namestnik: K ü b e c k.

Reja in gojenje žrebet.

Koliko veljave ima paša pod milim nebom za konjski razvoj, toraj za konjerejo, ve vsakdo, ki pozna vspeh, kterega je dosegla angleška konjereja, ta ima se zahvaliti za svoje prvo mesto pri konjereji narbolj racionalni (pametni) paši svojih konj po pašnikih. V Normandiji so jeli tudi posnemati Angleže, in so si pridobili v kratkem pri konjereji mnogo denarjev.

Znano je, da so arabski konji, s kterimi slahitimo naša plemena, celo leto pod milim nebom, izrastejo na pašnikih, to se ve, je le tam mogoče, kjer je tako ugodno podnebje, kakor v Arabiji. Žalibog, da pri nas ni mogoče doseči zaželjenega vspeha pri konjereji s pašniki, akoravno se konjerejsko društvo trudi pobiljšati prihodnost naših konjev s pašo na prostem. Kjer so planinski pašniki je nekoliko boljše, pa vendar se ne porabijo ti pašniki, kolikor bi bilo treba, in z saporom žrebet v jeseni, po simi in spomladi pokvari se mladim žrebetom vse, kar so si pridobili po leti po pašnikih.

Po tistih krajih pa, po kterih ni planin, so mlada žrebata zaperta celo leto v temnih, zaduhelih večkrat močvirnatih hlevih brez svetlobe, brez čistega zraka in brez potrebnega gibanja; in ravno ti kraji so nar ugodnejši za rejo dobrih lepih in čverstnih konj zavoljo dobrega milega obnebnja in dobre zemlje, zato se hranijo po takih krajih nar boljše deržavni žrebci.

Nekoliko konjerejcev pak je hvala Bogu, ki se razločijo od večine, in naj bili drugim v dober izgled. Ti si napravijo za mlade konjčete takih krajev, kjer se morejo izletati, ali jim pustijo za

prosto gibanje svoje sadne vertove, kteri so večinoma zraven hlevov. Konjerejsko društvo trudilo se je vsaki čas odpraviti slabo staro navado in krive misli konjerejcev, ter je pripravilo daril, za napravu takih ograjenih mest, kjer bi se žrebata spreletovala, pa za ta darila so se konjereji malokrat potegovali, in če se je kedaj kdo oglašil za darilo, se je pri natančnejši preiskavi skazalo, da se ta mesta le redko rabijo, in zato se darila niso mogla podeliti.

Veliko premembo k dobremu pri reji žrebet je napravilo konjerejsko društvo v Coljski okolici v petem konjerejskem razredu, kor napravilo je žrebetno planino, ktera ima za konjereje nar večjo važnost. Ker se je pri napravi te planine moralo vse od prvega do zadnega iz novega narediti in pripraviti, kakor podstrešje, ograja paše, piča v hlevu. i. t. d. vzeti se je moglo prvo leto samo malo številu (25 žrebet) na to planino. Pa že pri prvi poskušnji je bil vspeh izversten. V klub slabemu vremenu, ktero je bilo celo poletje, in je stanji na planinah bilo močno v škodo, ni bilo vender zbolelo ne eno žrebe, in ko so se prignala iz planine, bila so tako čversta, da so se merila s velkim vspehom z drugimi žrebeti pri premiranji, ktero je bilo kratko po tem v imenovanem okraji. Veliko skerb napravljali so isperva zavoljo naglega premenanja gorkote in mraza valonski in brabantni mladici, pa ravno pri tih se je spremenil strah v veliko veselje, ker ravno zaradi belgijskih žrebcev bili so po dohodu iz planine v nar čverstejšem in nar boljšem stanju. Iz tega se vidi, da se ne more nikoli dovolj svetoovati goniti mlade konje na prosto pašo, in dopustiti jim dovolj prostega gibanja; mi pak ne bomo zamudili nobene priložnosti opomniti konjereje na to v njihovo lastno korist.

Konje z otrobi rediti je škodljivo.

Ker imaja otrobi mnogo jajčnega belaka in mnogo lepoca, misliti bi bilo, da so otrobi močna in dobra piča posebno konjem, kteri morajo teške vosove prevaševati. Pa temu ni tako, ravno te imenovane redilne tvarine so vzrok, da za otrobi teško prebavljajo. V izgled naj nam bodo mljnarki konji, kteri leto in dan večinoma otrobi jedó; napihnjuni so, pri tem pa lesi in brez posebne moči, potijo se radi, in večidel slabo prebavljajo.

Ker se otrobi teško prebavljajo, moč prebavljanja pri takih konjih naglo oslabi, toraj ne more več otrobi redno prebaviti, otrobi nakupitijo se po črevih, ker se ne morejo več redno prebaviti, in tak konj dobi želodečen in čreven katár. Cela neobdelana piča pa je zgubljena za kri, toraj za rejo. Konj ne dobi dovolj živilnih stvari, opeša in terpijo pri tem posebno njegove kosti. Taki konji neradi jedó, zdaj so grizavi zdaj sopet saperti; ker so čreva zalopljena, se šole nakupiti

v jetrih, pride v kri, in s kervjo po celem životu, kateri postane rumenkast enako kakor pri rumeničici, kar se nar ložje vidi na očeh in na nosnicah.

Taki konji naglo opetajo, leno in teško se gibljejo, pozneje nastanejo okorni, vse jih boli, nastanejo kraljevi, isperva na eni ali drugi nogi, pozneje na vseh četirih. Ko žvedijo občutijo bolečine, ktere napravljajo jim bule po glavi in po družih udih, ktere so isperva male, pa sčasoma rastejo. Glava je za život prevelika in okorna, merzlica se isperva še ne prikaže tudi žila redno bije in sapa je še navadna. Pozneje nastaja konj vedno slabši, začne teško sopsti in pri sopljenji giblje močno nosnice in lakotnice. Zavoljo velikih bolečin, ktere stojiči čutijo, tako bolni konji večidel ložijo, ker pa imajo naprej šterleče kosti, se jim koža vname, in reši jih ta bolezen nezna- nih bolečin. Ta bolezen je prav počasna, dolgo terpeča, in treba je mnogokrat več let, da se zopet ozdravi.

Ozdravit se mora ta bolezen samo tedaj, če se še od začetka bolezni neha konj počiti z otrobmi, ter daje se mu lažje piče, razrašene in šterleče kosti pa se ne popravijo nikoli več. Zdraviti mora se tako bolan konj po znamenjih bolezni, treba je skušenjega živnozdravnika, ali še ta večinoma ne more zagotoviti, da bo konja ozdravil. —

Kako naj se meso soli in kadi.

Dobiti dobrega slanega in suhega mesa, ne smemo čakati, da bi si naredilo meso samo svojo slanico (slano vodo), temveč slanico moramo mu napraviti, in že dobro narejeno v posodo dejati, kjer solimo meso. Ta slanica napravlja se tako le: Na 100 kilogramov mesa vzame se 6 kilogramov dobre soli, 7 gramov solitra, 14 gramov kandisovega sladkorja, in se vse to kuha v 18 litrov vode tako dolgo časa, da jajce na verhu obstane. Kadar je ta mešanica toliko gosta, vlije se iz kotelja v škaf, da se ohladi.

Meso se naloži v bedenj ali sod tako, da pridejo veliki kosovi n. pr. gnjati ali krače od zdolaj, manjši kosci pa od zgoraj, ali pa se prostor med veliki kosovi s takimi manjšimi kosci n. pr. reberci napolne. Ko je meso redno in lepo naloženo, vlije se vhlajena slanica čeznj, in se pusti sod ali bedenj pri miru stati; da pa miši, podgane ali mačke ne pridejo do njega, naj se s pokrovom dobro pokrije. Čez štiri tedne je meso presoljeno, in se more dati v dim. Omeniti pa moramo, da so manjši kosci že v 14 dneh prav dobra jed za kmetake pojedine. Za gnjati se ni treba bati, lepo rudič postanejo, ter imajo prav dober okus. Nekteri odpravijo, preden denejo gnjati v dimnik, jim kosti in potreseje nastale luknje nekotiko s solitrom. Če pa je meso tudi dobro nasoljeno, pokvari se mnogokrat v dimniku ali dimnišnici, ker se prevroče kadi.

Kakor je meso dobro presoljeno, razloži se na zračnem kraju, da se popolnoma posuši. To sušenje naj terpi prvi dan tudi v dimnišnici, toraj naj se v dimnišnici prvi dan okna odprta pustijo, ko se je obealo meso na palice. Drugi dan se napelje plehnata cev v dimnik in okna dimnišnice naj se zaprejo. Po ti cevi pride dim v dimnišnico, in gre skozi zgorno luknjo zopet v dimnik. Ko se je meso kadilo tri ali štiri dni na ta način, se dimnik zopet zapre, in okna dimnišnice odprejo, da se meso na zraku posuši; tako se versti s kajenjem in sušenjem tako dolgo, da je meso temnorumeno nakajeno (ne černo), in se more ohraniti čez leto, kar skušena gospodinja prav dobro pozna. Če je dimnišnica dalje od kuhinje in ognjišča, posebno pa od jedilnih hlapov oddaljena, temboljša je, ker ni dimnišnice, naj se obeše meso visoko v dimnik, kolikor le mogoče, da vroč dim ne prekuha mesa, kolikor višje meso visi, toliko hladneje je dim, ki pride do njega, in toliko okusnejše je potem tudi suho meso.

Razne stvari!

(Naš cesarjevič) podal se bo, kakor se naznanja iz Prage, 28. t. m. v Berlin prasnovat srebrno svatbo nemškega cesarjeviča.

(Doktor Stefan Kočevar †). 23. tega mesca je umeril po kratki bolezni gospod doktor Stefan Kočevar. Umeril, kteremu je milost Nj. v. cesarja podelila naslov cesarskega svetovalca, bil je znan in visoko čislán povesod po celem okraji. Akoravno slovenec po svojih mislih, visoko čislán je bil tudi od nemških prebivalcev Celjskega mesta, ravno ker bil je častivreden mož, čigar orožje pri boritvi bilo je čisto in brez madeža enako njegovi časti. Na tisoče ljudi občutili bodo z družino umerlega žalost po rajnem. Bil je zdravnik v nar blažjem pomenu, ni zdravil samo telesnih bolečin, temuč obrisal je marsiktero solzo. Pogreb bo gotovo velikosten, kmetje in siromaki naj spremljajo ga k počitku v velkem številu. Bog mu daj mir in pokoj!

(Gospoda deželna predsednika) Winkler na Kranjskem in Schmied-Zabierow na Koroškem dobila sta od Nj. veličanstva cesarja red železne krone drugega razreda.

(Lažnjivi preroki.) Ni čuda, če kmet ne zaupa rad drugim, ker vedno se mu solijo „dobi prijatelji“, ki neokušenemu vse sorte lepih reči pripovedujejo, in obetajo; obetati pak in deržati obljubo to ste dve reči, in če nazadnje kmet postane nepotepeljiv, postanejo njegovi poprejšnji dobri prijatelji grobi. Naš list stavl si je nalogo larfo potegniti iz obličja takim lažnjivim prerokom bodiai v politiki bodiai v družbenem življenji. Prikazen, ktero najdemo mnogokrat v obertniškem življenji je zavarovalni agent. Taciš se mora kmet posebno varovati, če jih ne pozna. Klatijo se ljudje okoli, ki ali niso pravi agenti, ali pa delajo taka opravila, da gotovo niso

po volji družbam, ktere so jih isposalale. Pride tak gospod do kmeta, ter mu reče, da je „inspektor“ graške asekurance. Kmet miali, da je gospod „inspektor“ poslan od graške vzajemne (Wechselseitige) asekurance, pregovoriti se da, pokaže mu bukvice, prisliti se da k podpisu, in zaveže se na družbo, ktere ne pozna. Pred kratkim dal se je preleptiti nek kmet od tacega lažnjivega preroka, podpisal je premijni list druge družbe; in prepozno je zvedel, da je bil opeharjen. Vse kar je mogel še storiti bilo je, poslati prošnjo na graško vzajemno družbo, da bi ona napravila potrebne pota, odvezati ga dolžnosti do druge družbe, v ktere je zašel po lahkomišljenosti in nevednosti.

(Štajerski deželni odbor) imenoval je gospoda Janeza Munda deželno okrajnega živno-zdravnika s stanovališčem v slovemem Gradecu.

(Na Dunaji umerl) je feldcajgmajster vitez Hauslab. Rojen je bil na Dunaji leta 1798 toraj je dosegel 84 let starosti. Umerl bil je mož velike vednosti, pri pogrebu so bili cesar in več nadvojvodov.

(Richard Wagner) slaven nemšk glasbenik umerl je nagle smerti pred kratkem v Benetkah, kjer je hotel čez zimo prebiti. Merliča, prepeljali so na Bavarsko in čez tisoč vencov kincia njegov grob, ktere poslali so častilci njegovi iz vsih krajev Evrope.

(Spominki cesarja Jozefa II.) postavili se bodo v Ptuij in slovenski Bistrici. To je prav, če pridejo kmetje v mesto, naj vidijo svojega dobrotnika in častijo naj ga s meškani vred. V Maribor donajajo kmetje pogostoma vence do spominka, znamenje, da ima ljudstvo misel in serce na pravem mestu za svojega dobrotnika.

(V Colji je spominek cesarja Jozefa II.) nar šlahtnejšega ljudskega cesarja pokvarila dos daj še neznana hudobna roka. Vsak poštem človek, ki ima serce za narod veseli se, da se stavijo rešeniku zatertega kmetškega in mestjanskega stanu čez 100 let spominki iz gole hvaleznosti, kteri naj bi spominjali ljudi na blaga dela blagega avstrijskega cesarja. Tu pa pride brezbožen človek in hoče skruniti ta spomin! Še ni dospelo naše ljudstvo tako dalje, da bi spoznali vsi samostojno in prosto, kaj je bil ta cesar svojemu ljudstvu, ktereja je ljubil iz celega serca. Želimo toraj, da bi napredovalo ljudstvo v omiki tako nadalje, kakor napreduje, odkar so vpeljane note (sedaj sicer že kmalu stare) šolske postave, in gotovo v 20 letih ne bo nobene vasi, vkteri ne bi imel vsak kmet podobno blagega cesarja, bi je ne vedil tudi čislati.

(Perziški šah) ali kakor se imenuje kralj kraljev bo prišel letošnje leto zopet v Evropo, in miali obiskati našega cesarja.

(Posvečevanje praznika) je zopet predmet, o kterem poslanci mnogo govorč. Mi smo že povedali, da smo zadovoljni s upeljavo posve-

čevanja praznikov, in z a k a j smo zadovoljni. Želimo le, da bi se taka postava kmalu napravila.

(Žalostno je), da se nahajajo dan današnji še šolski sovražniki. Pri sv. Egidiju blizo Veley polli so šolska okna. Kdo je mogel vender biti tisti vamiljenja vreden človek, ki je izvršil, ali napravil to neporednost?!

(Povodnj.) Ne samo v Evropi so napravili povodnji mnogo škode, temveč tudi v Ameriki. Več stotin mest z lila je voda, in več sto ljudi je poginilo v groznem elementu. Škode pak, ktere so naredili na hišnih in pristavkah poslopljih povodnji v zedinjenih državah severne Amerike, ne more nikdo ceniti.

(Nova šola) dela nekterim ljudem sive lase. Nekoliko groter in družih gospodov, kterim je kmetova prostnost tern v peti, vpeljali bi radi zopet stari red, tu sem se ve da sliši stara šola, v kteri se ni podučevalo nič, kar bi bilo tem gospodom napoti. Dolgo časa „stara šola“ v novi izdaji ne bo obstala. Minister poduka rekel je sam, da sedaj ta šola ne pride o pravem času: Drugi pot več o tem.

Ptujska posojilnica) ima 592 udov. Varčevalnih vlog ima društvo 76.642 gold. 36 kr. in rezervne zaloge 13127 gold. 14 krajcarjev. Ti zapravi se sme zaupati denar brez skerbi zgubiti ga. Kar nas narbolj veseli, je isposovanje denarja za 6% ne kakor pri enakih uredbah v Mozirjih in Veleyih.

(Poštne hranilnice) delajo mnogo hrupa. Tudi mi se veselimo njihove ustave, pa — 3% so prav mali obresti za denar, kteri je večinoma z velikim trudom privarčvan, ali od ust odtergan.

(Pri Ormuži) mislijo narediti lesen most čez Dravo. Štajerski deželni zbor in hrovaška deželna vlada obljubila sta podpirati z denarji hvalevredno deo.

(Štajersko vertnarsko društvo) miali napraviti šolske verte; ker ljubi večina naših gospodov učiteljev kmetijstvo doseglo se bo to br. z zave. Kmetom bi bilo v prid, ker cvetice se prodajajo ravno tako dobro, kakor zgodnja zelenjava.

(Kuzje Bismark) železni kancler nemške države bil je zopet nekoliko časa bolan. Ni več mlad in terga ga hudo po udih.

(Baron Tauferer), ktereja je pred nekoliko časa mrtvovno zadel, se počuti sedaj zopet prav dobro.

(Ruski časniki) šuntajo rusko ljudstvo vedno v vojsko proti Avstriji. Suntali bodo tako dolgo, da bodo Rusi prav pošteno tepeni od Avstrijancev.

(Dvoboji na Ogerskem) so navadni. Dvoboj je sicer prepovedan ali za to se madjarji ne menijo, večkrat se pozivajo na dvoboj za reči, ktere niso piškavega oreha vredne. Nar večkrat pa se ne preliva kervi pri tih dvobojih — streljajo namred iz velika daljave eden na drugega.

(Davek) za petrolej iznaša, kakor nam piše prijatelj našega lista. v volilnem okraju gospod doktorja Vošnjaka, kateri je za njega glasoval okoli . . . . 52.000 gold. — Kavni davek pa ravno toliko, ker če bi ne bilo kavnega davka, kava bi bila cenejša kilo za 40 krajcarjev. (!)

(Knjaza Karla Auersberga) prvega kavalirja v Avstriji je sprejel cesar tri dni zaporedoma. „Konzervativni“ ga štetoje k „fakcioznii opoziciji.“ Kneza poznajo kot odkritoserčnega moža, časti vrednega značaja, kateri je povedal gotovo cesarju, kako se pri nas v Avstriji godi, ni gotovo zamolčal sovraštva in raspertije, ktera eta v Avstriji še 4 leta, in se množita dan na dan. Konservativni in pervaški časopisi ne vedó, kaj bi počeli.

(Spremenba posestnika.) Dunajski doktor Oskar Pongraz kupil je grajskiu Dornau pri Ptujih za 88.000 goldinarjev. Ta grajsčina je bila nekajd posestvo grofa Theodor Auersberga, kateri je je zapustil na smertni postelji gospodu Alexandru Zitt-u.

(Okrajni živinozdravnik.) Služba okrajnega živinozdravnika v Konjicah podelila se je c. k. vojaškemu živinozdravniku stare sisteme gospodu Jožefu Jekel-u provizorično v novič za eno leto.

(Umor otroka) Šest in dvajset let stara dekla Jera Vidovič iz spodnjih Leskovic je umorila svoje novorojeno dete, in ga položila potem na cesto, kjer ga je našel nek hlapec.

(Vračni prigodek) v okolici od Hadersleben-a dela veliko hrupa. V Frörup-u pri Chistanfeld-u imel je kmet slabega bolehnega otroka. Mati je menila, da je dete začarano (zaco-prano) in se je uperla, da se more hudoba iz njega izgnati. Prinesli so živih ogljev, razširili so jih po plošči, ter deržali bolno dete nad žerjavico, nasledek temu je bil, da je otroče umerlo, in tako je bila hudoba izgnana. Sodnijska komisija se je podala na nesrečno mesto, in vstanovila se je že preiskava.

(Drag konj.) Ogeraka vlada je kupila pred kratkim na Angleškem konja za rejo po visoki ceni 65.000 goldinarjev.

(Katoliško škofijstvo) je prosila menda črnogorska vlada pri papežu za svojo deželo. —

(Ruski car) se hoče dati kronati v starem mestu Moskvi. Svičanosti bodo baje veličastne. Če le kaj vmes ne pride!

(Pošta oropana.) Po noči od 13. na 14. februvarja je bil poštni voz v brezoviškem gozdu pri Siseku obropan, postilijona in stražnike poštne našli so ubite.

(Na Dunaji) so nehali delati vsi kovaški pomagatši, tirjajo, da bi se delalo na dan 10 ur, da bi se v nedeljah praznovalo, in plače nar manj 10 gold. na teden.

(Kaj storil ljubosumnost.) Na Dunaji je zasadil nek strugar svoji ženi iz ljubosumnosti

nož v herbet, in se je po tem samega sebe smertno ranih. Kakor pravijo, mož ni imel nobenega vzroka, biti ljubosumen.

(Mesto Bruselj), rojstno mesto naše cesarjevine, zahteva od belgiške vlade, da bi se mu postavno dovolilo sožigati svoje merlice.

(Brodarstvo po Savi) od Siseka navzdol se je zopet začelo.

(Kmetje mariborske okolice) želijo, da bi se po šolah bolj nemško učilo. Prav imajo, nikar naj se ne dajo premotiti, kmet sam nar boljše ve, kje ga čevlji žuli. Kmetova volja ima ravno tisto veljavo, kakor drugega deržavljana, toraj prijatelji na Dravi! branite se tistih ljudi, ki bi radi imeli vas brez lastnih misli, in brez lastne volje!

(Za tiste, ki so terpeli po povodnjah) na Tirolskem dobila je vlada 6,800.000 goldinarjev v pomoč, ker so se potegovali „levičarji“ za to. Želimo, da bi se pomagalo dostojno tudi našim sosedom na Koróskem.

(Sveti Oče) in nemški cesar si pišeta pogostoma pisma, ktera bodo napravila prijateljstvo med njima.

(V Parizu) je divjal te dni tako hud vihar, da so padali dimniki po ulicah. Ljudi je metal vihar ob hiše. Nekega Slovaka ubil je velik brun, kteroga je odtergal vihar iz strehe.

(Ódkar so Turki oblegali Dunaj) pretleko je letos 200 let. Dunajsko mesto praznovalo bo oprostenje od turške obloge 12. septembra 1883.

(Uredba Drave) začela se bo na Tirolskem in Koróskem od enem času. Grof Gooss se trudi na vse moč, da bi dosegel pri vladi pomoči Koróskem, kateri nadlogo terpijo po povodnjah.

(Solnograško kmetstvo društvo) imelo je 5. t. m. svoj prvi zbor. Prišlo je k njemu čez 400 kmetov, kateri so pazljivo poslušali govore kmetakega vodja Kirchmeier-a, in so si obljubili v svoj prid vzajemno se zvesto in pošteno podpirati, in vedno po ravnih in poštenih potih hoditi, da bodo dosegli svoje namene.

(Konjereje „Pferdezüchter“.) Slavno uredništvo je izverstnega časopisa, kateri si je pridobil še mnogo zaslug za konjerejo na Štajerskem, dovolilo nam je zanimive reči iz tega časnika predstavljati, kar bo gotovo našim bralcem všeč, ker pomnožijo se s tim podčljive stvari v našem listu. Zahvalujemo se toraj v našem imenu, in v imenu naših prijateljev gospodu vitezu Wachtler-u, uredniku imenovanega časopisa, za to dovoljenje.

(Mlad zašigalec.) Od sv. Urbana pri Ptujih se nam piše: Dne 31. decembra pogorele so kajžercam Terenzi Muršec in Anni Weznjak hiše in gospodarska pohištva. Tudi hiša gospoda Franca Simoniča je bila zlo poškodovana. Žendarju Jakobu Schribar se je posrečilo zaslediti požigalca. Bil

je 15 let star dečko N. Stoiks blizo sv. Lenarta doma. Mladi pošigalec, kateri je obetal, da je zažgal še šest drugih poslopij, je že v preiskovalnem zaporu v Ptujih. Pogorelkama Teresi Muršed in Ani Wessiak doroval je cesar vsaki petnajst goldinarjev v podporo. —

(Koliko je klinčkov porabi.) Za klinčke (bigulce) se v Evropi vsako leto okoli 4.618.300 centov lesa porabi. Poprek pride na glavo šest do sedem klinčkov. Poraba klinčkov je obče od severa proti jugu vedno manjša.

(Potresa.) Zagrebško mesto, katero je od te naravne dogodbe že strašno veliko terpelo, je prestalo zopet strah močnega potresa. 5. t. m. začel je ob eni po noči, potem ko je že zvečer bil močen potres, drugi še hujši, ki je terpel 4 sekunde. Prebivalci so v vednem strahu.

(Graški živinski terg) razširil se bo v deželni centralni živinski somenj. Če se bo napravilo to redno, in pride v prave čiste roke, bo gotovo kmetom v prid, ker živina se bo plačevala v Gradecu gotovo boljše, kakor pri nas.

(Amerikanci) imajo vse sorte burke. Tako razstavljajo tudi nar debelejšje ljudi. Pred kratkim je bila taka razstava v novem Yorku, razstavljenih je bilo 7 moč in 3 ženske, ki so skupaj čez 40 centov teški. Nar debelejša ženska tehtala 780 Pfd. nar debelejši moč 940 Pfd. — tako pripovedujejo amerikaški časopisi.

Od porotne sodnje.

Po velikih mestih se nahajajo različni sleparji in goljufi, ki si jemljejo nevednost in neumnost ljudi v poduk, da izvršijo potom svoje hudodelne namene. Čuditi bi se moral vsak viditi, kako okorno in neumno stavijo večkrat taki sleparji svoje pasti, pa se vendar dobijo zmerom še miši, ktere se vjamejo. Takih sleparjev pa se ne najde samo po velikih mestih, temveč tudi po kmetih, in če niso sami dovolj navihani, grede do kotsnega pisarča, kateri jim da svet za drag denar, kako bi ravnali postavim nasproti bres nevarnosti, da bi se izvedlo. Da vam pokažem razgled hudobnosti in neumnosti, vam poročim o obravnavi pred porotniki v Celji 15. dne tega mesca.

Štefan Leber je kupil leta 1879 na Egidnem somenji v Rečah od Mihela Petelineka par volov na posodo za 258 goldinarjev in mu je zastavil menjico, na katero sta bila Jakob in Maria Jeusenak 270 goldinarjev dolžna. Mibel Petelinek je istožil to menjico in povelje plačati 270 goldinarjev se je intabuliralo na Jeusenakovo posestvo (grunt). Kako pa se je čudil Petelinek, ko je dobil 1. januarja leta 1882 od okrajnega sodništva v Konjicah naznanilo, da se je njegova menjicna tirjatev iz Jeusenakovega posestra intabulirala. Ker ni dobil ne krajcarja plačila, in tudi pobotnice ni nikoli podpisal, gre do svojega advokata, kateri videl je iz gruntih bukev, kjer je pobotnica tam prepisana,

da je bila pobotnica legalizirana v Celji. Podkritan je bil na pobotnici Petelinek po nekem Paučiču in za pričo podkritan je bil Andrej Laubič, Mož in žena Jeusenak pa sta podala prošnjo za istabuliranje. Doktor Lederer Petelinekov advokat je dal Celjski sodnji kazensko naznanilo proti Jeusenaku, Paučiču in Laubiču. Sedaj pa je bilo treba izvesti tistega, ki se je izdal pri notarju Sajovicu v Celji za Petelineka. Jeusenak Paučič in Laubič obstali so preiskalnemu sodniku, da so pomagali pri goljufiji, in naznanili so nekoga Tomaža Wergles-a, ki je uredil celo goljufijo, in se je izdal za Petelineka. Tomaž Wergles pa je vse tajil. Omeniti je še treba, da je Tomaž Wergles dal napraviti pobotnico pri kotsnem pisarju Kurz-u v Celji, kateri je bil v mnogih rečeh njegov svetovalec. Konec tega goljufnega početja je bil, da so obsojili pri porotniški seji 15. t. m. Tomaža Wergles-a kot napraviljaveca in iuntarja te goljufije za šest let težke ječe, Jeusenaka na 4 mesce, Paučiča 6 mesecev in Laubiča 3 mesce ječe. Obravnava terpela je od pol devetih zjutraj do ene ure po polnoči. Omeniti pa še je treba, da je bil Jeusenak goljufan goljuf, ker prodal je vinograd, da je plačal Tomažu Werglesu tirjatev od 319 goldinarjev, in Tomaž Wergles je dobil od tega kupa 250 goldinarjev. Vklub temu pa je prodal svojo tirjanje od 319 goldinarjev kotsnemu pisarju Kurzu. Ker pa je Kurz to tirjatev dal hitro na svoje ime prepisati, mora sedaj Jeusenak plačati Kurzu celih 319 goldinarjev čeravno je Wergles že dobil 250 goldinarjev. Tako je lump lumbu ušesa navil.

Smešnica.

Lisjak in maček sta se pogovorila tovaršno potovati; po daljnem potu nju je glad zadel; kjer sta se pa v zimskem času napotovala ko je vse z snegom dovolj pokrito bilo, še ne mislice zagledati ni bilo, s kogo bi se bila okrepčala.

Čez mal časa zagledata pekonosa priti, že od daleč je obema pekarjara zadisala; kmal reče maček lisjaku! leži se na cesto, raztegnjen kakor na pol mertev; pekonos ko pride, bo od veselja ko te bo zagledal, koš dol djal mislec na trojo lepo košo in na svoj lepi današnji zaslužek, tebe vloviti; jaz se pa za cesto skrijem in mu taj v postavljen koš smuknem po pekarjo. — Res, lisjak se leže, maček pa ruse vzdigne in skoči za cesto. — Ko pekonos pride, lisjaka zagleda, kak hitrej, potegne koš iz rame in se stegne po lisjaku — med tem smukne maček v koš po pekarjo — po kaj? — o jaj! — pekonos zapazi roporja v košu — popusti lisjaka, ter s palico tako silno po roparju mahne da se je iztegnol, in sicer še boi, kakor je poprej mačak lisjaka učil. — Pekonos je vjel mačakovo košo. — Lisjak pa je v svojej, z visoko vzdignjenim repom čes polje oddirjal in mačeku omiloval njegovo modrost.

ZLATA IN SREBERNA MEDALJA

Baron Dumreicherjeva
**fabrica špirta in medenic
in rafinerija**
Marhof na Savi
priporoča svoje

Pekovske medenice

napravljene po poboljšanim poterjenom
navodu hranjive.

Zaloga
naših medenic za savinsko dolino in okoli-
lico Celje je pri
Walland & Pellé v Celji.

Fabrika je prodala
1878 : 31120 KIL. 1883 : 22506 KIL.

ZLATA IN SREBERNA MEDALJA

Gnojni gips

(višnjejev).

ki ima 97% kristaliziranega svepjenokislega apna, ki je za polja, katerim apna naskla prav dober, in za detele, za travnike, za hleve nasititi in posipati gnoj, tudi ga je dobro mešati med gnojnico, ta gips prav po ceni prodaja

Betriebsleitung des Vorderbrühler Gyps-Bergbaues
Post: M5dling, Südbahn.

Zahnleidenden zur Nachricht.

Das dentistische Etablissement des
Dr. J. Hoisel, pract. Arztes in Cilli,
bleibt in dieser Saison nur mehr bis zu Beginn des
Monates April in Thätigkeit. In demselben werden
alle zahnärztlichen Operationen vergerommen und
zahntechnische Arbeiten jeder Art ausgeführt.

Vozilni red na južni železnici

Debelo tiskane številke kažejo čas po noči, navadno tiskane čas po dnevi.

Iz Tersta proti Dunaji

Postajno ime	poštni vlak št. 5	kurirn vlak št. 1	osebni vlak št. 93	poštni vlak št. 7	mešani vlak št. 97	berzo- vlak št. 3
	ure min.	ure min.	ure min.	ure min.	ure min.	ure min.
Postojna . . .	1 47	10 51	—	9 19	1 53	9 12
Ljubljana . . .	2 44	11 28	5 45	11 06	4 33	10 40
Zidanmost *) . . .	3 28	12 44	8 06	3 13	8 02	12 11
Laško	5 28	—	8 43	3 52	8 50	1 01
Celje	6 14	1 26	9 04	3 10	9 19	1 17
Polčanje	7 16	2 05	—	4 23	10 45	2 04
Pragersko **) . .	7 48	2 33	—	4 32	11 24	—
Maribor ***) . . .	8 16	3 48	—	5 37	12 24	2 46
Spilfeld	9 03	—	—	6 30	1 51	3 16

Opomba: od šestih sturaj do šestih večer je dan, od šestih večer do šestih sturaj noč.

*) Iz Zidanogomosta na Zagreb:
osebni vlak 5 45
mešani vlak 12 45
" 4 55

**) Iz Pragerskega na Ptaja:
osebni vlak 7 53
berzovlak . . . . . 3 —
osebni vlak 9 30

***) Iz Maribora na Celovec:
osebni vlak . . . . . 3 —
" 9 15

Iz Dunaja proti Terstu

Postajno ime	berzo- vlak št. 4	poštni vlak št. 8	poštni vlak št. 92	kurirn vlak št. 2	poštni vlak št. 6	mešani vlak št. 93	osebni vlak št. 94
	ure min.	ure min.	ure min.	ure min.	ure min.	ure min.	ure min.
Spilfeld	10 45	10 53	5 39	—	7 30	12 43	—
Maribor †)	2 10	11 29	6 20	1 16	8 04	1 42	—
Pragersko ††) . .	—	12 10	7 30	1 44	8 40	3 —	—
Polčanje	2 56	13 48	—	2 03	9 25	4 —	—
Celje	3 40	1 43	—	3 41	10 22	5 26	6 —
Laško	3 59	3 06	—	—	10 43	5 36	6 22
Zidanmost †††) . .	4 34	3 43	—	3 25	11 35	6 30	6 53
Ljubljana	5 57	4 27	—	4 43	1 19	9 27	9 21
Postojna	7 43	7 53	—	6 03	3 37	1 23	—

†) Dohod v Maribor in Celovec:
osebni vlak 5 58
" 12 19

††) Dohod v Pragersko in Ptaja:
osebni vlak 6 01
berzovlak 1 46
mešani vlak 7 48

†††) Dohod v Zidanmost in Zagreb:
osebni vlak 11 15
mešani vlak 4 08
" 11 33

Opomba: Razen sekundernih vlakov 94 in 93 in mešanih vlakov 97 in 98 inajo vsi vlaki vozova I, II in III razreda. — Pri poštnih vlakih izdajajo se v Celji listi za sem ter tja: v Celji do Maribora in nazaj, v Mariboru na Gradec in nazaj, in sicer listi I, II in III razreda z 48 ur veljavo. Če se kupi list na nedeljo ali praznik velja listek za dva delavna dni. — Berzovlaki po dnevi obstajajo po simi in po leti na postaji „Laško“.

Izdajatelj in odgovorni urednik Dr. Edvard Glantschnigg. — Založba in tisk Janes Kalusch- v Celju.